

4355.

== ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΛΕΙΑΣ ==

(ΙΟΥΛΙΑΣ ΠΙΚΙΘΟΥ)

ΓΕΝΟΜΕΝΗ ΤΗ: 18 ΜΑΙΟΥ 1944
ΕΝ ΤΑΙΣ ΑΙΘΟΥΣΑΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΑΜΠΟΥΛ

Νειᾶτα, Ἔρως.

SISMANOGLIO
MEGARO

Οἰκογένεια

ΕΣΤΑΜΠΟΥΛ

1944

== ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΛΕΙΑΣ ==

(ΙΟΥΛΙΑΣ ΠΙΚΙΔΟΥ)

ΓΕΝΟΜΕΝΗ ΤΗ: 18 ΜΑΙΟΥ 1944
ΕΝ ΤΑΙΣ ΑΙΘΟΥΣΑΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΑΜΠΟΥΛ

Νειᾶτα, Ἔρως

Οἰκογένεια

ΣΤΑΜΠΟΥΛ

1944

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ
ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ ΜΟΥ
ΝΕΟΛΑΙΑ
ΛΕΙΑ

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΗΤΑ - ΓΑΛΑΤΙΑ

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Μία ἀπὸ τὰς πλέον μορφωτικὰς διαλέξεις, τὰς ὁποίας εἶχομεν, κατὰ τὴν ἐφεινηνὴν περίοδον, τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀκούσωμεν ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Πολιτῶν Ἰσταμπούλ ἐπήρξεν ἀναμφισβητήτως καὶ ἡ ὑπὸ τῆς κ. Λείας γενομένη περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν νέων καὶ τῶν κοριτσιῶν μας καὶ περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς Οἰκογενείας.

Θέμα πάντοτε μὲν κατ' ἐξοχὴν φλέγον καὶ ἐπικαιρον, ἀλλ' ἰδίως τὴν στιγμὴν αὐτὴν καθ' ἣν ἐβρισκόμεθα εἰς τὰ πρόθυρα τῆς δημοουργίας ἐνὸς νέου κόσμου, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ νεολαία θὰ ἀποτελέσῃ τὴν ἀσφαλειότεραν ἑλπίδα ἐνὸς καλλιτέρου μέλλοντος.

Ἡ διάλεξις ἰκεῖνη, τῆς ὁποίας εἶχον τὸ εὐτύχημα νὰ εἶμαι ὁ ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ Συνδέσμου εἰσηγητής, δὲν ἀπέβλεπεν οὐτε εἰς τὴν αὐτοδιαφήμισιν τῆς ἀγορητείας οὐτε εἰς τὴν ἔξαρσιν τοῦ ρητορικοῦ ταλάντου.

Σκοπὸν εἶχε νὰ διδάξῃ, νὰ μορφώσῃ, νὰ τονώσῃ τὸ φρόνημα τῆς νεολαίας μας, τὴν ὁποίαν ἡ κ.

Λαία περιβάλλει με μίαν ανεξάντητον πραγματικὸς στοργήν.

Εἰς τὴν διάλεξίν της ἡ κ. Λαία ἐκκόρησεν ὅλην τὴν πνοὴν τῆς ψυχῆς της, ὅλην τὴν δύναμιν τῆς καρδιάς της, ἰδίως ὅταν ἐξῆρε με τόσην δύναμιν ἀλλὰ καὶ με τόσην χάριν τὸν πραγματικὸν σκοπὸν τοῦ γάμου καὶ τὰ προσόντα τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν εὐτυχίαν τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς.

Ἡ σκέψις τῶν νέων ὅπως ἡ διάλεξις ἐκείνη ἐκδοθῆ εἰς βιβλίον εἶναι ὄχι μόνον ἀξίπαικος, ἀλλὰ καὶ ἐπιβεβλημένη.

Καὶ τὸ βιβλίον αὐτό, τοῦ ὁποῖου ἄλλωστε τὸ προῖόν θὰ διακεθῆ ἐπὶ φιλανθρωπικοῦ σκοποῦ, τολμῶν τὰ συστήσω θερμοῶς εἰς τὸ ὁμογενὲς κοινόν.

Χάλκη, Ἰούλιος 1944

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Εἰς τὴν διάλεξίν της ἡ κ. Λαία ἐκκόρησεν ὅλην τὴν πνοὴν τῆς ψυχῆς της, ὅλην τὴν δύναμιν τῆς καρδιάς της, ἰδίως ὅταν ἐξῆρε με τόσην δύναμιν ἀλλὰ καὶ με τόσην χάριν τὸν πραγματικὸν σκοπὸν τοῦ γάμου καὶ τὰ προσόντα τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν εὐτυχίαν τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς.

Ἀξιότιμε Κ. Προέδρε,

Εὐγενέστατοι Κυρίες,

Δεσποινίδες, Κύριοι,

Ἐάν ἔχω σήμερα τὴν τιμὴν νὰ ἀνέβω ἐδῶ σ' αὐτὸ τὸ βῆμα, ὀφείλω τὴν τιμὴν αὐτὴν στὴν καλωσύνη τοῦ Ἀξιότιμου Προέδρου τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Πολιτῶν, ὅστις δὲν ἐκόφευσε, δὲν ἔμεινε ἀδιάφορος, ἀπαθής, ἀδρανὴς στὴν ἐντονη ἐπιθυμία τῶν νέων, πολλοὶ ἐκ τῶν ὁποῖων ἐδήλωσαν μέγαν πόθο γιὰ μιὰ συστηματικὴ προσπάθεια ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς ἀνυψώσεως καὶ τῆς κοινωνικῆς διαπαιδαγωγήσεως τῆς νεολαίας.

Καὶ ἂν ἐγὼ ἀνέλαβα τὴν διάλεξιν αὐτὴν δὲν τὸ ἔκαμα ὀρμωμένη ἀπὸ φιλοδοξία. Οὔτε σκοπός μου εἶνε νὰ προξενήσω θόρυβο γύρω ἀπὸ τὸ ὄνομά μου, αὐτό, μ' ἐνδιαφέρει τὸ ὀλιγότερον. Ἐκεῖνο ποῦ ἔφερε τὰ βήματά μου ἐδῶ, εἶναι ἡ ἀφθαστὴ ἀγάπη ποῦ τρέφω στὰ νειᾶτα, ἡ ἄμετρη μητρικὴ στοργὴ μετὴν ὁποῖαν περιβάλλω τὰ πρῶτα ἀδύνατα κλο-

νιζόμενα βήματα τῶν νεαρῶν, οἱ ὅποιοι μπαίνοντας
στή ζωὴ δειλιούν στήν ἰδέα τοῦ ἀγῶνος καί τῆς
πάλης ἣτις χρειάζεται πρὸς ἀντιμετώπισίν της. Ἀπο-
τείνομαι στοὺς νέους.

Ἀγαπημένοι μου,

Θὰ προσπαθήσω νὰ μὴ σᾶς κουράσω μὲ ἓνα
θέμα βαρὺ, ἐκτεταμένο, στενόχωρο.

Δὲν θὰ σᾶς παρουσιάσω σθεῖρὰν λογοτεχνικῶν
φράσεων (ἀπέχω πολὺ ἀπὸ τὴν λογοτεχνία). Ἐκεῖνο
ποῦ μὲ ἐνδιαφέρει εἶναι : οἱ ἀπορίες σας, οἱ δισταγ-
μοί σας, τὰ ὄνειρά σας, τὰ αἰσθήματά σας, οἱ ἀπο-
γοητεύσεις σας, οἱ φόβοι σας γιὰ τὴ ζωὴ. Γι' αὐτὰ
ὅλα θὰ προσπαθήσω, μὲ ὅλη μου τὴ δύναμι νὰ κα-
τευθύνω τὰ ἀδύνατα βήματά σας. Μὲ ὅση μεγάλη
ἐμπιστοσύνη ἔρχεστε σὲ μένα, ἀνοίγοντας διάπλατα
τὰ τρίσβαθα τῆς καρδιάς σας, μὴν ἀμφιβάλετε ὅτι σᾶς
περιβάλλω κι' ἐγώ, μὲ τὴν ἀνάλογη ἀγάπη καὶ ἀφο-
σίωσι, μὲ τὸ ἴδιο ἐνδιαφέρον, καὶ τὴν ἴδια συμπόνια.

Νειῖτα καὶ δραστηριότης

Γεννηθήκαμε σύμφωνα μὲ τὸν σκοπὸν τῆς Δη-
μιουργίας, σύμφωνα μὲ τὰς ἀπαιτήσεις ἐνὸς ἀνωτέ-
ρου φυσικοῦ νόμου. Περνῶ δίχως νὰ σταθῶ στὰ
πρῶτα χρόνια τῆς ἀνεύθυνης, ξένοιαστης ζωῆς. Αὐτὸ
θὰ ἀποτελέσῃ ἄλλο θέμα. Ἐρχομε καὶ εὐθεῖαν

στὰ χρόνια τῆς ἐξανθήσεως τῶν ὀνείρων τῶν πό-
θων, στὰ χρόνια ἐκεῖνα ποῦ ἀρχίζει ἡ ζωὴ νὰ φα-
νερώνεται στήν φαντασία σας ὡς ἓνα ὠραῖο περι-
δέραιο πλούτου, χαρᾶς, εὐτυχίας, ἔρωτος, ὁμορφιάς,
γαλήνης, ἐκπλήξεων. Τότε σ' αὐτὴν τὴν ἡλικία χρειά-
ζεται ἡ ἐπέμβασις ἐνὸς πεπειραμένου ἀνθρώπου γιὰ
νὰ ὑπενθυμίσῃ στὰ νειῖτα πὸς « ὅ,τι γυαλίζει δὲν
εἶναι πάντοτε ἀδάμας ». Ὅχι βέβαια γιὰ νὰ σπείρῃ
στήν ψυχὴ σας τὴν ἀπογοήτευσιν, τὸν τρόμο γιὰ τὴ
ζωὴ, ἀλλὰ, γιὰ νὰ σᾶς ὀπλίσῃ καταλλήλως διὰ τὴν
γενναία ἀντιμετώπισίν της.

Ἡ φαντασία ἡ ὁποία πλάττει τὰ πράγματα καὶ
τις ἰδέες, πρέπει νὰ εἶναι κατηρητισμένη, διαπαιδα-
γωγημένη, ὥστε νὰ μὴ βλέπῃ τὴν χαρὰ ἐκεῖ ποῦ
δὲν βρῖσκεται καὶ τὴν δυστυχία ἐκεῖ ποῦ δὲν ὑπάρχει.

Ἄν κατορθώσετε νὰ ἀσφαλίσετε ἓνα πνεῦμα
καὶ μιὰ φαντασία ὑγιᾶ, θὰ ξεύρετε καὶ θὰ εἰσθε
εἰς θέσιν ἀργότερα στή ζωὴ σας νὰ μεταβάλετε εἰς
καλὸ ἓνα ἐπεισόδιον τὸ ὁποῖον θὰ ἐκούραζε ἓνα
πνεῦμα ἀδύνατο, ἀσθενικό.

Μὴ φοβᾶστε τὴ ζωὴ. Αὐτὴ δὲν εἶναι παρὰ ἓνα
ταξίδι, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποῖου πρέπει νὰ
εἰσθε προετοιμασμένοι γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσετε ὅ,τι
ἀπρόοπτο ἢμπορεῖ νὰ παρουσιασθῇ. Ὅσο τὸ ταξίδι

αὐτὸ ἀνετο καὶ πολυτελές καὶ ἂν εἶναι, εἶναι πάντοτε κουραστικό, πόσο μᾶλλον ποὺ σπανιώτατα παρουσιάζεται τοιοῦτον.

Ἡ ζωὴ εἶναι τὸ ἀνέβασμα ἐνὸς ἀνωμάλου ἀνηφόρου. Ἐτοιμασθῆτε στὸ ἀνέβασμά του νὰ σκοπιάζετε σὲ ὄγκωδεις λίθους, νὰ ξεσχισθῆτε σὲ ἀγκάθια, νὰ πέσετε σὲ λάκκους, νὰ πηδήσετε ὑψώματα, θὰ ἀντικρύσετε ὁμως καὶ ὀλίγη ἀπαλὴ γλῶσσι εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ξεκουρασθῆτε γιὰ νὰ ἐξακολουθήσετε τὸ ἀνέβασμα.

Πρέπει νὰ εἰσθε κατάλληλα ὀπλισμένοι, ἐφωδιασμένοι μὲ θάρρος, μὲ δύναμι τὴν ὁποίαν θὰ ἀντλήσετε ἀπὸ τὴν πίστιν, γιὰ νὰ μπορέσετε νὰ φθάσετε στὸ τέρμα ξεκούραστοι ἠθικῶς καὶ σωματικῶς, δίχως νὰ ὀπισθοδρομήσετε, δίχως νὰ πέσετε. Διότι ὅταν πέσετε, πολὺ δύσκολα θὰ σηκωθῆτε.

Ὁ δυνατὸς σωματικῶς καὶ ψυχικῶς, δὲν φοβεῖται τὰς ἀντιρρήσεις, δὲν ὀπισθοχωρεῖ πρὸ τῶν ἐμποδίων, ἀρκεῖ νὰ ἔχη ἀποφασίση κάτι γιὰ νὰ βρεθῆ σύμφωνος μὲ τὸν ἑαυτὸν του.

Καμμιά πρᾶξι του δὲν βρίσκεται ἀντίθετη μὲ τὴν φύσιν του, μὲ τὴν συνείδησί του διότι οὕτω ἔχει διαμορφωθῆ. Ὅπως ἀναπνέει ἔτσι καὶ ζῆ δίχως ἐκπλήξεις διότι εἶναι προετοιμασμένος γι' αὐτές.

Ἡ φαντασία του γύρω ἀπὸ τὴν λύπη καὶ τὴν δυστυχία ἀκόμη, κατορθώνει νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν χαρὰ.

Ἡ δύναμις τῆς συνειδήσεώς του τὸν βοηθεῖ νὰ βρῖσκη τὴν δικαιοσύνη, καὶ βέβαιος γιὰ τὸν ἑαυτὸ του, προχωρεῖ στὸν δρόμο τῆς ζωῆς, βηματίζων ρυθμικά, ἀκλόνητα, ἀδιαφορῶν γιὰ κείνον ποὺ τρέχει γιὰ νὰ τὸν προσπεράσῃ. Ἐνθουσιάζεται γιὰ τὴν νίκη τῆς πατρίδος του, ἐπαναστατεῖ πρὸ τῆς ἀδικίας. Ἐν ἀνάγκη ὀπλίζεται γιὰ νὰ βοηθήσῃ στὸν θρίαμβο τοῦ ἀθώου. Ἐνα ὠραῖο ποίημα τοῦ δίδει χαρὰ μέσα στὰ δάκρυα. Βρίσκεται σὲ παντοτεινὴ ἐπικοινωνία μὲ τοὺς ἀνθρώπους, τὰ πράγματα καὶ τὴν φύσιν. Ἀποφασίζει, τολμᾷ εἶναι πάντα νέος, πάντα πρόθυμος, πάντα ἔτοιμος, εὐτυχῆς ὅταν καταμετρῆ τίς δυνάμεις του καὶ ἀναγκάζεται κάποτε νὰ τίς πολλαπλασιάσῃ ἐπάνω σὲ ἓνα ἐμπόδιο.

Ὁ ἀδύνατος, ὁ ἐγωϊστής, αὐτὸς ὑπολογίζει, στηριζεται σὲ ἀδύνατο στήριγμα ποὺ εἶναι ἔτοιμο νὰ πέσῃ στὸ πρῶτο δυνατὸ φύσημα τοῦ ἀέρα, διότι δὲν ἔχει ὡς θεμέλιο λίθο τὴν πίστιν, τὴν ἠθική.

Χαράζει ἓνα πρόγραμμα τῆς ζωῆς του, δίχως ἰδανικό, δὲν ἐννοεῖ νὰ ἀλλάξῃ κατεύθυνσι. Δὲν ἔχει οὔτε λυρισμό, οὔτε φαντασία στίς πράξεις του, καὶ ἂν ἔχη εἶναι σάπια, λανθασμένη.

Ἀσχολεῖται ἀποκλειστικά γιὰ τὴν ἀτομικὴ του ἡσυχία, ἀποφεύγει, φοβεῖται, τρομάζει ἄνανδρα τὴν πάλῃ. Αὐτὸς δὲν θὰ γνωρίσῃ ποτὲ τὶς μεγάλες χαρὲ διότι τὸ κατακόρυφο τῆς χαρᾶς βρῖσκεται κατόπιν μεγάλης πάλῃς στὴν ἄλλη ἄκρη τῆς ἀβύσσου.

Ἡ εὐτυχία τοῦ ἀδυνάτου εἶναι ἀκατάπαυστα ἐμποδισμένη ἀπὸ φόβους. Ἀγαπᾷ τὴν ζωὴν μὲ τὸν ὄρον νὰ μὴν ὑποφέρῃ ποτέ, νὰ μὴ γνωρίσῃ ποτὲ δυσκολία.

Ζῆ φοβισμένος, ὑποτάσσεται στὴν τύχη, μένει προφυλαγμένος ἀπὸ τὸ κρύο, τὴν ζέστη, τὴν βροχὴ, τὸν ἥλιο, τὸν ἀέρα, τρομάζει τὸν ἔρωτα καὶ τοὺς πυρετούς του καὶ ἐπειδὴ ἀποφεύγει κάθε προσπάθεια, ἱκανοποιεῖται ἀπὸ μιὰ κοιμισμένη κατάστασι.

Ἀποφεύγει καὶ νὰ σκέπτεται ἀκόμη. Ζῆ κωφός, βωβὸς καὶ ἀόμματος. Νὰ λυπᾶστε τὸν ἀδύνατον ὁ ὁποῖος ἔχει περισσότερο τὴν δύναμι νὰ πεθάνῃ παρὰ νὰ ζῆσῃ διότι εἶναι δυσκολώτερο νὰ μπορῆ κανεὶς νὰ ζῆσῃ παρὰ νὰ πεθάνῃ.

Τι θὰ πῆ ζωὴ;

Ζωὴ θὰ πῆ μακρὰ ἀλυσίδα πόνου καὶ χαρᾶς διότι ἡ χαρὰ ἀντικαθιστᾷ τὸν πόνο καὶ ὁ πόνος τὴν χαρὰ. Ἀλυσίδα σκέψεων καὶ πράξεων διότι ἐξακολουθητικῶς ὁ ἄνθρωπος ἀνανεώνει τὶς σκέψεις του

καὶ τὶς πράξεις του. Ἀλυσίδα δημιουργίας καὶ καταστροφῆς. Τὶ κάμνει ἄλλο ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ νὰ δημιουργῆ καὶ νὰ καταστρέφῃ; Ἀλυσίδα νίκης καὶ ἀποτυχίας. Ἡ ζωὴ ὅλη εἶναι μιὰ πάλῃ ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸν ἴδιο ἑαυτό μας καὶ καταλήγοντας στὸν πιὸ μακρυνὸ ἄνθρωπο. Καὶ ἐπειδὴ κατόπιν ἀπὸ κάθε πάλῃ ὑπάρχει ὁ νικητὴς καὶ ὁ νικημένος, ἡ ζωὴ εἶναι μιὰ σειρά κρίκων ἀλυσίδας νίκης καὶ ἤττας. Καὶ ἐν τέλει ἀλυσίδα αὐτοῦπηρεσίας, αὐτοϊκανοποιήσεως.

Μόλις ἀρχίσῃ ὁ ἄνθρωπος νὰ αἰσθάνεται ἀρχίζει νὰ αὐτοζητητῆται, νὰ ζητῆ ἄλλ. τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ ἐγὼ του.

Κάθε μας πράξι στρέφεται στὴν ἀτομικὴ μας ἱκανοποίησι. Ἐργαζόμεθα γιὰ τὸν ἑαυτό μας, τρῶμε γιὰ τὸν ἑαυτό μας, διασκεδάζουμε γιὰ τὸν ἑαυτό μας, καὶ ὅταν ἀκόμη ἐξυπηρετοῦμε, εὐεργετοῦμε τὸν πλησίον, πάλιν ἡ ἱκανοποίησις τῆς πράξεώς μας στρέφεται στὸν ἑαυτό μας. Πολλάκις μὴ κατορθώνοντας νὰ ἱκανοποιήσουμε τὸν ἑαυτό μας, ἀποκαλούμεθα δυστυχησμένοι, καὶ τολμοῦμε νὰ μεμψιμοιροῦμε κατὰ τῆς τύχης, κατὰ τοῦ πεπρωμένου, ἐνῶ δὲν πρέπει νὰ κατακρίνομε παρὰ τὸν ἄνανδρό μας χαρακτήρα, τὴν δειλία μας.

Ὁ μέγας ἄνδρας δὲν εἶναι πάντοτε ὁ ἔξυπνος, ὁ προικισμένος μὲ ὅλες τίς ἀνώτερες χάρες τοῦ πνεύματος, ἀπὸ τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους τῆς ἴδιας ἐποχῆς. Εἶναι ἐκεῖνος ποὺ βάζει εἰς κίνησιν ὅλες του τίς δυνάμεις.

Γιὰ νὰ γίνω πιὸ ἀντιληπτὴ θὰ σᾶς φέρω ἕνα μικρὸ παράδειγμα :

Ὅταν ἕνας κατορθώσῃ νὰ γίνῃ μέγας πολιτικός, συγγραφεὺς ξακουστός, φημισμένος ἐπιστήμων, τὴν ἴδια ἐποχὴ ποὺ θριάμβευσε αὐτὸς ὑπῆρχε καὶ ἄλλος μὲ τὰ ἴδια ἴσως καὶ ἀνώτερα προσόντα, ὁ ὁποῖος ὁμοῦς πέρασε δίχως νὰ δράσῃ, ἀπαρατήρητος, παραγνωρισμένος. Διαβάζω στὰ μάτια σας τί θὰ θέλετε νὰ μ' ἀπαντήσετε. Πῶς ὅλα εἶναι τυχερά. Ὅσο κι' ἂν εἶμαι μοιρολάτρης σᾶς λέγω πὼς ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἐπέτυχε εἶναι ὁ δυνατός, ὁ δραστήριος, ὁ τολμηρός ὁ ὁποῖος μὲ τὴν συμμετοχὴ τῆς τύχης του ἐδημιούργησε τὸ μέλλον του.

« Σὺν Ἀθηνᾶ καὶ χεῖρα κίνει ».

Ἄν ὁ ἄνθρωπος ἄφηνε τὰ πάντα εἰς τὴν τύχην, δὲν θὰ ὑπῆρχε καμμιά πρόοδος. Χρειαζέται ἡ ἐργασία τῆς φαντασίας ἡ ὁποία νὰ σχεδιάζῃ καὶ ὅταν ἀκόμη νομίζῃ αὐτὴ πὼς ἔχει φθάσει τὸ ἀνώτατο ὄριο, νὰ μὴ σταματᾷ, ἔχει καὶ ἀνώτερο.

Ὅταν ἕνας νέος βρεθῆ τοποθετημένος σὲ ὁποιαδήποτε ἐργασία, δὲν πρέπει νὰ ἐξακολουθῇ νὰ μένῃ σ' αὐτὴν δίχως καμμίαν προσπάθεια πρὸς βελτίωσιν τῆς θέσεώς του. Χρειαζέται δραστηριότητος καὶ τόλμης γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς ζωῆς. Ὁ ἄδρανὴς ὅστις περιμένει τὴν τύχην νὰ ἔλθῃ στὰ πόδια του εἶναι καὶ μένει ὁ ἀποτυχημένος.

Τὸ θέμα εἶναι ἀνεξάντλητο, δὲν θέλω ὁμοῦς νὰ ἐπεκταθῶ περισσότερο γιὰ νὰ μὴ γίνω βαρετὴ καὶ περῶ σὲ ἄλλα.

Ἔρωτες

15, 16, 17 ἐτῶν λατρεύει ἡ νέα τὴν ἀνάγνωσι μνηστορημάτων. Γιὰ σκαλιζτε τὴν τοῦ πάντα της: Ὑπάρχει περισσότερο πιθανότης νὰ ἔχῃ ἐσχάση νὰ πάσῃ τὸ ἀπαραίτητο σχολικὸ βιβλίον, τὸ μνηστορημα ὁμοῦς δὲν τὸ ξεχνᾷ. Γιὰ σηκῶστε τὸ προσκέφαλό της ἀπὸ κάτω θὰ τὸ βρῆτε, αὐτὸ τὴν συνοδεύει σὲ κάθε σάλα ἀναμονῆς. Παρακολουθεῖ ἡ νέα, τὴν ἥρωϊδα, θαυμάζει τὸ μεγαλεῖο τῆς τύχης της, τὴν ζηλεύει ποὺ κατώρθωσε νὰ ἀγαπηθῇ, τόσο πτωχὴ αὐτὴ, ἀπὸ τὸν πλούσιον μεγαλοβιωμαχάνον. Τὴν τολμηρὴ ἢ ἄλλῃ ἢ ὁποῖα ἄφησε τοὺς γονεῖς της καὶ ἐν ἀγνοίᾳ των ἀκολούθησε τὸν ἐλεγκτὸ τῆς καρδιᾶς της! Ἐπέτυχε

στη ζωή. Ὁ πτωχὸς ἐργάτης ἔγινε πλούσιος καὶ ἐκείνη ἀπὸ πτωχὴ ραφτρούλα, μεγάλη κυρία. Ἡ ἀρτίστα αὐτὴ τοῦ Χόλυγουντ πῶς περικυκλώνεται ἀπὸ θαυμαστὰς καὶ κατορθώνει νὰ τοὺς ἔχη σκλάβους στὰ πόδια της ἔτοιμους γιὰ κάθε θυσία σ' ἓνα της νεῦμα! Ἐπηρεάζεται τὸ νέο κορίτσι ἀπ' ὅλες αὐτὲς τὶς φαντασιόπληκτες περιγραφὰς τοῦ συγγραφέως καὶ ἀρχίζει καὶ αὐτὸ νὰ πλάττη δνεῖρα, νὰ ἔχη παράλογες ἀπαιτήσεις ἀπὸ τὴ ζωή.

Στὸ πρῶτο χαμόγελο τοῦ νεαροῦ φοιτητῆ πού τὴν παρακολουθεῖ, στὸ πρῶτο γλυκοκύτταγμα του σκιρτᾷ ἡ καρδιά της ἀρχίζει νὰ κτυπᾷ πιὸ δυνατὰ, ἐργάζεται ἡ φαντασία της τόσο δυνατὰ πὺ βλέπει στὸν ἀπλὸ αὐτὸ μικρὸ μαθητὴ τὸ πριγκηπόπουλο τοῦ παραμυθιοῦ, καὶ στὸν ἑαυτὸ της τὴν ἡρωίδα τοῦ μυθιστορήματος. Καὶ τότε ἀρχίζει τὸ φλέρι. Οἱ γυναῖκες εἶναι θαυμάσια ἱκανὲς γι' αὐτό.

Ἀκόμη καὶ οἱ πιὸ σοβαρὲς κατέχουν τὴν τέχνη αὐτὴ (διότι εἶναι μία τέχνη) στὸν ὑπέρτατο βαθμὸ. Οἱ ἄνδρες δὲν εἶναι στὴν ἴδια περίπτωσι. Ζοῦν στὸν αἰῶνα τῆς ταχύτητος. Δὲν χασομεροῦν μὲ τέτοιες μικροεκδηλώσεις, ἔρχονται κατ' εὐθείαν στὸν σκοπὸ.

Τὸ φλέρι ἐπροξένησε μεγαλεῖτερο κακὸ ἀφ' ὅ,τι φανταζόμεθα διότι μ' αὐτό, τὸ κορίτσι προκαλεῖ τὸν

ἄνδρα γιὰ τὸν ἔρωτα. Αὐτὸς τὴν ἐνθαρρύνει κα' ἐνφλητῆ νὰ καταλήξῃ στὸ σκοπὸ του δίχως κἂν νὰ ἐνδιαφέρεται γι' αὐτὴν, ἐκείνη εἶναι ἐρωτευμένη. Τὰ μαθήματα παραμελοῦνται οἱ ἀπουσίες πληθαίνουν κα' ἐν δὲν ἀποσύρεται ἀπὸ τὸ σχολεῖο, εἶναι διότι αὐτὸ ὑποβοηθεῖ τὰς συνεντεύξεις της.

Ἰπαίνω τώρα στὸ λεπτότερο μέρος τοῦ θέματος μιν.

Ποιὰ τὰ καθήκοντα τοῦ νέου, καὶ ποιὰ τῆς νέας.

Ὁ νέος ὅσο καὶ ἂν εἶναι κα' αὐτὸς ἀνήλικος πρέπει νὰ παραδεχθῆ ὡς πρῶτιστον καθῆκόν του νὰ φρουρήσῃ νὰ προστατεύσῃ τὴν τιμὴ τοῦ κοριτσιοῦ ἐν ὁποῖον ὑποτίθεται ἀδυνατώτερο, ἀσθενέστερο.

Τῆς σημερινῆς ἐποχῆς ὁ ἔρωτος εἶναι πιὸ ἀπαιτητικὸς, πιὸ τολμηρὸς, πιὸ τυχερὸς ἀπὸ τὴν ὕλική πλευρὰ ἐνῶ ἀντιθέτως εἶναι πιὸ ξεθωριασμένος, ἔασθενημένος σχεδὸν ἄγνωστος ἀπὸ τὴν ἰδανικὴ πλευρὰν.

Αὐτὴ εἶναι ἡ αἰτία τῆς ἠθικῆς καταπτώσεως. Οἱ σημερινοὶ ἔρωτες εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μιὰ συσκευασία ἐνὸς νόμου περισσότερον φυσικοῦ παρά ψυχικοῦ. Στὸν πραγματικὸ ἀνώτερο ἔρωτα κυριαρχεῖ τὸ μεγαλεῖο καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια, μιὰ γα-

λήνη ἀπέραντη, λεπτή, ἓνα ἄρωμα ἰδιαίτερο καμωμένο γιὰ νὰ βαλσαμώνη ἀκόμη καὶ τὰ φθινόπορα τῆς ἡλικίας διότι ἀργότερα, πολὺ ἀργότερα, ὅταν θὰ ἔχουν παρέλθῃ πολλὰ-πολλὰ χρόνια, καὶ τὰ μαλλιά θὰ ἔχουν ἀσπίση, ὅταν θὰ ἔλθουν τὰ χρόνια δεῖνα πού θὰ ἔχουν οβύση τίς νεανικῆς ἐξάρσεις, τίς τρελλές χαρές, στή σταθερὴ καὶ ἀτέλειωτη φιλίε πού διαδέχεται, κάτι θὰ ἔχη ἀπομείνη τ' ἄσβεστο διὰ νὰ ὁμορφαίνῃ, γιὰ νὰ στολίζῃ τὴν φιλία: ἢ ἀλληλοεκτίμησις.

Ἡ ἐκτίμησις θὰ ξαναζωντανέψῃ, νὰ ἀνασηλώσῃ τὸ μαραμένο ἄνθος, ἢ ἐκτίμησις θὰ ἀποτρέψῃ τὴν γλῶσσαν καθ' ἣν στιγμὴν ἐτοιμάζεται αὐτὴ νὰ προφέρῃ μὴ βαρβαρότητα, ἢ ἐκτίμησις θὰ ἀποτρέψῃ τὴν ἐπιθυμία μιᾶς χυδαίας χειρονομίας.

Ζητεῖτε, καλλιεργεῖτε τὴν ἐκτίμησι σιτοὺς ἔρωτες σας, σιὰς σχέσεις σας, σιτὸ περιβάλλον σας. Μὴ πιστεύετε σιτὸν ἔρωτα τοῦ φίλου σας ἂν δὲν σῆ περιβάλλῃ μὲ ἐκτίμησι. Μὴν ἐλπίζετε τίποτε ἀπὸ αὐτὸν διότι, ἂν ὁ ἔρως του δὲν ἔχη ὡς θεμέλιον λίθον τὴν ἐκτίμησι, δὲν εἶναι παρὰ χυδαῖος, ἐπιπόλαιος, ξεθνυαίνει μὲ τὴν πρώτη σαρκικὴ ἱκανοποίησι, ὑποβιβάζει τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν κατατάσσει σιτὴν ἴδια τάξι μὲ τὰ ζῶα.

Ἄν θέλετε νὰ ἀγαπᾶσθε παντοεινὰ, φροντίστε νὰ διατηρήσετε τὴν ἀλληλοεκτίμησι.

Στὸν ἄνδρα λοιπὸν ὡς τὸ ἰσχυρὸν φύλο ἐναπόκειται νὰ κρατήσῃ τὴν γυναῖκα σιτὸ ὕψος της, νὰ τὴν διατηρήσῃ ἀγνή, ἄμειπτο γιὰ τὸν ἑαυτό του πάλι. Αὐτὸς τὴν ὑψώνει, αὐτὸς τὴν ὑποβιβάζει. Ἡ νέα δὲν διαφθείρεται μόνη της καὶ ἂν σήμερα ὁ ἄνδρας παραπονῆται γιὰ τὴν ἠθικὴ κατάπτωσί της, τὰ παράπονα αὐτὰ ἄς τὰ ἀπευθύνῃ σιτὸν ἴδιο ἑαυτό του διότι αὐτὸς τὴν ξεγελᾷ μὲ ὑποσχέσεις, παρακινεῖ τὴν ἠθικὴ πτώσί της ὡς ἐνδειξιν τοῦ ἔρωτός της, καὶ αὐτὴ εἶτε διότι εἶναι μωρόπιστη, εἶτε διότι νομίζει ὅτι θὰ τὸν ἐλκύσῃ περισσότερο, εἶτε μὲ τὴν ἰδέα νὰ ἀσφαλίσῃ τὸ μέλλον της, δέχεται κάθε τολμηρὴ παραχώρησι καὶ βρίσκειται κατόπιν ἐκτεθειμένη, ἐξευτελισμένη ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἄνδρα πού τὴν παρέσυρε καὶ ἀπ' ὅλη τὴν κοινωνία.

Ἄρκει μιὰ καλὴ θέλησις καὶ εἰς τὸ μικρὸ διάστημα μιᾶς ἀποφάσεως διορθώνεται ἢ ἠθικὴ κατάπτωσις ἂν οἱ νέοι παραδεχθοῦν νὰ συμμορφωθοῦν μὲ τοὺς ἐξῆς ὅρους:

1^{ος} — Ὁ νέος νὰ μὴ ἐπιδιώκῃ τὰς σχέσεις μιᾶς κόρης οἰκογενείας, ὅταν αὐτὸς δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὴν πανδρευθῇ, καὶ ἂν τὸ κάμῃ βασιζόμενος σὲ

μελλοντικές ἐλπίδες, νὰ ξεύρη νὰ κρατῇ τὰς ἀποστάσεις καὶ νὰ μὴ τὴν ὑποβιβάσῃ στὴν ἴδια του τὴν ἐκτίμησι.

Καὶ 2^{ον}— "Ἄν ἡ νέα ἐξ ἀδυναμίας ἢ ἐπιπολαιότητος παρακινῇ τὸν νέον, αὐτός, ὡς τὸ δυνατό φύλο, νὰ τὴν βοηθῇ νὰ περιορισθῇ σὶ περιθώριο τῆς ἠθικῆς.

Ἡ σημερινὴ ὑπέρομετρος ἐλευθερία τῶν κοριτσιῶν, σκότωσε τὸν ἔρωτα καὶ ἐτροφοδότησε τὸν πόθο ὅστις εἶναι ἐνκοιλοχόρταστος, καὶ δὲν ἀφήνει στὴν καρδιά παρὰ ἓνα μεγάλο κενὸ καὶ πολὺ συχνὰ μιὰ πικρία.

Ποιὸς γνωρίζει πιά αὐτὸν τὸν ἀγνὸ καὶ θεῖο ἐπισκέπτη τῆς καρδιάς, τὸν ἀνώτερο, τὸν ἰδανικὸ ἔρωτα, τὸν ὠραιότερο καὶ γλυκύτερο ἀπὸ τὴν εὐτυχία ἀπὸ τὴν ἀνοιξι, καὶ δυνατώτερο ἀπὸ τὸν θάνατο;

Νομίζουν τὰ νεῖα πὼς τὸν βρῆκαν ὅταν κάποια μεγάλη συμπάθεια, μιὰ γλυκεῖα ζέστη, τοὺς εἰδοποιῇ πὼς ἓνα ἄτομο τοὺς εἶναι ἀγαπητὸ καὶ συμπαθές. Αὐτὸ δὲν εἶναι παρὰ ἡ ἀσχή τοῦ ἔρωτος.

Σὲ μερικοὺς αὐτὸ τὸ ἄνθος τῆς ἀνοιξέως μαραινεται γρήγορα δίχως νὰ καρποφορήσῃ. Ἄπὸ πόσα τέτοια μαραμένα ἄνθη, σκορπισμένα ἀπὸ τὸ φύσημα

τοῦ ἀέρος, μαδημένα ἀπὸ τὸν ἀνεμοστρόβιλο δὲν εἶναι στρωμένοι ὁ δρόμος τῶν ἀνδρῶν!

Κακόμοιρο, ἀνώτερο αἶσθημα, πὼς ξέπεσες στὶς σύγχρονες ἐγωϊστικὰς ψυχὰς οἱ ὁποῖες δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ σ' ἀφήσουν νὰ βλαστήσῃς γιὰ νὰ προσφέρῃς τοὺς καρπούς σου! . .

Οἱ σύγχρονες ἐγωϊστικὰς ψυχὰς σὲ ὑποβιβάζουν σὲ εὐθραυστὴ ἀγάπη, σὲ περαστικὸ πόθο, σὲ ξεθωριασμένο στολίδι τοῦ περασμένου αἰῶνος.

Δὲν τίς καταδικάζω τὶς καρδιὰς αὐτῆς. Τὶς οἰκτεῖρω, τίς λυπᾶμαι διότι εἶναι καταδικασμένες νὰ πεθάνουν πρὶν ζήσουν διότι ὅποιος δὲν ἀγάπησε μὲ τὸν ἰδεώδη, ἀνώτερο ἔρωτα, δὲν ἔζησε. Ἄναπνέει νεκρός.

Στὰ διάφορα γράμματα ποὺ παίρνω ἀπὸ τοὺς νέους καὶ πρὸ πάντων ἀπὸ τὶς νέες, διαγινώσκω τὴν ψυχικὴ μόνωσι, τὴν ἀπόγνωσι, τὴν ἀπαγοήτευσί μετὰ αὐτοκτονίας. Δὲν ἔχουν τὴν δύναμι νὰ συνεχίσουν τὴ ζωὴ.

Δύο καρδιὰς ἰδανικὰ συνδεδεμένες ἀντηστέκονται σὲ κάθε θύελλα, δὲν φοβοῦνται τὴν παγωνιά οὔτε τὶς τροπικὰς ζέστες, εἶναι δύο ὁδοιπόροι δυνατοί, ὀπλισμένοι γιὰ κάθε ἐμπόδιο ποὺ ὑποτίθεται

ὅτι θὰ συναντήσουν στὸ ταξίδι τῆς ζωῆς. Δὲν τὶς τρομάζουν τὰ χρόνια ποὺ συσσωρεύονται τουναντίον τὶς ἐνώνουν ἀκόμη πῶς δυνατά. Θυμήθηκα μιὰ γερμανικὴ παροιμία ἢ ὁποῖα ἂν καὶ εἶναι ἐχθρική δὲν μπορῶ νὰ μὴ παραδεχθῶ πὼς εἶναι σωστή:

• Alte Liebe rostet nicht. •

Παλιὰ ἀγάπη δὲν σκουριάζει.

Ἐξακολουθεῖ νὰ βασιλεύῃ καὶ κάτω ἀπὸ τὰ ἄσπρα μαλλιά.

Ὅποιος ἀγάπησε καὶ ἀγαπήθηκε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἀπέλαυσε ὅ,τι ἔχει τὸ καλλίτερο στὸν κόσμο, ἀπέλαυσε ὅ,τι ὁ ἑκατομμυριούχος δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ ἀγοράσῃ ποτὲ ὅσο μεγάλο χρηματικὸ ποσὸ καὶ ἂν διαθέσῃ.

Αὐτὸς εἶναι εὐτυχῆς καὶ ἂν ἀκόμη κλαίῃ μόνος ἐπάνω σ' ἓνα τάφο. Θὰ τοῦ πῶ:

— Εἶσαι καὶ πάλιν εὐτυχέστερος ἀπὸ ἐκεῖνον ποὺ δὲν ἀγάπησε ποτὲ διότι αὐτὸς δὲν ἔζησε.

Καὶ τώρα σὰς λέγω. Ἐπιδιώκετε τὸν ἰδεώδη, ἠθικὸ ἔρωτα, αὐτὸς καὶ μόνος δημιουργεῖ τὴν χριστιανικὴ οἰκογένεια. Καὶ τελειώνω μὲ μερικὰ λόγια γιὰ τὸν γάμο ἀπὸ τὸν ὁποῖον γεννᾶται ἡ οἰκογένεια.

Γάμος!... Καθημερινῶς ἀκούμε νὰ λέγεται γύρω μας, καὶ αὐτὰ ἀπὸ ἀνθρώπους σκεπτικούς, λογικούς, πὼς οἱ κατὰ συνθήκην γάμοι εἶναι οἱ πῶς εὐτυχεῖς καὶ πὼς οἱ ἐξ' ἔρωτος γάμοι καταλήγουν ἄσχημα.

Ἐκεῖνος ποὺ βγάζει τὸ συμπέρασμα αὐτὸ μὲ τὸ νὰ ἔτυχε στὸ περιβάλλον του νὰ ἀντικρούσῃ μερικὸς κατὰ συνθήκην γάμους καὶ ἄλλους ἐξ ἔρωτος δυστυχεῖς, δὲν ἔπεται πὼς αὐτὸ τὸ συμπέρασμα ἀποτελεῖ ἓναν ἀλάνθαστο, ἓναν ἀπαράβατο κανόνα.

Ἐπίσης πολὺ περισσότερο πιθανότης ἐπιτυχίας στὸν ἀντίθετο γάμο.

Δὲν πρέπει νὰ κρίνουμε ἐπηρασμένοι ἀπὸ τὴν ἐμφάνισιν τῶν πραγμάτων.

Δίχως καμμιά ἀμφιβολία ὑπάρχουν οἱ κατὰ συνθήκην γάμοι εἰς τοὺς ὁποίους ἦλθε μὲ τὸν καιρὸ ἢ ἀμοιβαία ἀγάπη νὰ καταλάβῃ τὸ κενό, καὶ ἂν ὑπῆρχε τελειότης σ' αὐτὸν τὸν κόσμο θὰ ἔλεγα πὼς ὁ γάμος αὐτὸς κατώρθωσε νὰ φθάσῃ τὸ τέλειο.

Ἀλλὰ μιὰ τέτοια συνάθροισις ὄλων τῶν στοιχείων τῆς εὐτυχίας, εἶναι σπανία καὶ ὅταν ἀκόμη ἀκούσουμε νὰ λέγουν πὼς τὸ ταῦτε κατὰ συνθήκην νυμφευθὲν ζεῦγος εἶναι εὐτυχέστατο, ποιὸς θὰ μπορέσῃ νὰ μᾶς πληροφωρήσῃ τὸ εἶδος τῆς εὐτυχίας του.

SISMANOGLIO

Ἡ εὐτυχία ἀκολουθεῖ τὰ γούστα τοῦ καθ' ἑνὸς καὶ βρῖσκεται ἐκεῖ πού τὴν βάζει ὁ χαρακτήρ, τὸ ἰδαντικόν ἢ ἰδιοσυγκρασία του.

Ἡ εὐτυχία αὐτὴ καθ' ἑαυτὴ δὲν εἶναι τίποτε. Εἶναι ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον βλέπετε, παίρνετε τὸ κάθε τι. Καὶ ὁ τρόπος αὐτὸς διαφέρει τόσο, ὅσοι ὑπάρχουν ἄνθρωποι. Ἡ ὄρα τοῦ παιχναδιοῦ γιὰ τὸ παιδί, ἀποτελεῖ τὴν εὐτυχία του.

Εὐτυχία τοῦ σοφοῦ εἶναι ὅταν ἀπολαμβάνῃ τὴν ἀγνότητα μιᾶς ὥραίας ὥρας.

Εὐτυχία τοῦ ἀφελοῦς, ὁ ὁποῖος ἱκανοποιεῖται μὲ τίς μικρὲς ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς.

Εὐτυχία τοῦ φιλοτέχνη ὅταν ἐνθουσιαζεται στὴν θέα ἢ στὴν ἀκοή ἑνὸς ἔργου τέχνης, καὶ τοῦ καλλιτέχνη, ὅταν τὸ δημιουργῆ.

Εὐτυχία τῆς ἐπιπόλαιας γυναῖκας ὅταν στολίζεται μὲ ἓνα καινούργιο στολίδι τοῦ γούστου της.

Εὐτυχία τοῦ φιλόδοξου ὅταν φθάσῃ στὴν κορυφὴ μιᾶς ἐπιτυχίας.

Εὐτυχία τοῦ φυλάργου ὅταν σπιβάζῃ τὰ χιλιάρικα.

Εὐτυχία τοῦ φιλεύσπλαχνου ὅταν βλέπῃ τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη τοῦ πλησίον του, καὶ πόσες πόσες ἄλλες εὐτυχίες! Τὴν μεγαλείτερη καὶ ὠραιότερη ὁμῶς

εὐτυχία πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ τὴν εὑρῃ στὴν οἰκογενειακὴ στέγη. Καὶ γιὰ νὰ κατορθώσῃ ὁ ἄνθρωπος νὰ εὑρῃ σ' αὐτὴν τὴν εὐτυχία του χρειάζεται :

1^{ον}) Ἀμοιβαία ἀγάπη.

2^{ον}) Ἀμοιβαία ἐκτίμησις καὶ κατανόησις.

3^{ον}) Συμφωνία χαρακτήρων.

4^{ον}) Γνώσις τῶν καθηκόντων τοῦ καθενός.

5^{ον}) Ἀνωτερότης τοῦ ἀνδρός.

6^{ον}) Σχετικὴ πειθαρχία ὅλης τῆς οἰκογενείας πρὸς τοὺς γονεῖς.

7^{ον}) Ὑλικὴ εὐμάρεια, διότι ἡ πτώχεια φέρνει συχνὰ τὴν γρίνα.

8^{ον}) Τιμιότης.

9^{ον}) Ὅλα αὐτὰ νὰ ἔχουν ὡς στυλοβάτη τὴν θρησκεία.

Δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ ἀλάνθαστο στὴ ζωὴ.

Ἡ ζωὴ ἔχει τὸ μυστήριό της, τὸν προσορισμό της καὶ δὲν μπορεῖ νὰ προσεφλήσῃ κανεὶς σὲ ἓνα γάμο ὅσο καὶ ἂν εἶναι λογικὸς καὶ ὁμαλὸς πῶς δὲν θὰ ἔχη τὰ ἀπρόοπτά του.

Ὁ γάμος ἔχει ἀπρόοπτα τὰ ὅποια δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ στοχασθῆ. Κρύβει κάποτε μὲ τόση ἐπιμέλεια ἐκπλήξεις χαρακτήρος, ἐκπλήξεις ἐπαφῆς, οἱ

ὁποῖες παραστρατοῦν, καταπλήττουν ὅλους τοὺς ὑπολογισμούς, ὅσο μελετημένοι καὶ ἂν εἶναι.

Ἡ δὲ φλόγα τοῦ ἔρωτος εἶναι ἔτοιμη νὰ ἀνάψῃ ἢ νὰ σβύσῃ.

Καὶ ἡμεῖς οἱ ἐξ ἔρωτος γάμοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ πρέπει νὰ προτιμῶνται, οἱ κτισμένοι ἐπάνω στὴν φιλαλήθεια, τὴν φιλίαν τὴν ἐκτίμησιν, ἀπὸ τοὺς ἄλλους γάμους τοὺς γεννημένους μόνον ἀπὸ ἓνα αἴσθημα περηφάνειας, μιᾶ φαντασίας, μιᾶ φυσικῆς ἔλξι, ἓναν ὑπολογισμόν.

Οἱ γάμοι οἱ ὁποῖοι γίνονται μὲ ἀυτὰ τὰ ἐλαφρὰ αἰσθήματα δὲν εἶναι καθόλου παράξενο νὰ διαλυθοῦν ἐμπρὸς στὰ ἀπρόοπτα ποὺ ἡμποροῦν νὰ παρουσιασθοῦν.

Ἡ κυριώτερη αἰτία ποὺ παραλύει κάθε διάθεσιν πρὸς τὸν ἐξ ἔρωτος γάμον, εἶναι τὸ χρῆμα.

Στὴν σύγχρονη πρακτικὴ ζωὴ, δὲν πλανῶνται πλέον οἱ νέοι σὲ ὀρίζοντας ἰδανικῶν ὀνείρων. Ἡ πραγματικότης ἐπιβλητικῶς ὀρθώνεται καὶ ζητεῖ τὰ δικαιώματά της. Λιθαίνεται περισσότερη δόξα γιὰ τὴν πολυτέλειαν παρὰ γιὰ τὸν ἔρωτα. Ἡ φροντίς νὰ εἶδῃ ἓνας νέος μιᾶ ψυχὴ ἀδελφὴ μὲ τὴν δικήν του, εἶναι μιᾶ χίμαιρα περασμένης μόδας καὶ σχεδὸν

γελοία μὲρὸς στὴν φροντίδα ἄλλων ἐφευρέσεων πρὸ ὀλικῶν.

Ἡ δημιουργία μιᾶς οἰκογενείας δὲν ἔχει στὴ σημερινὴ ἐποχὴ τὴν ἴδια ἔννοια ποὺ εἶχε καὶ ἄλλοτε. Ὅχι βεβαίως ὅλοι, ἀλλὰ πόσοι καὶ πόσες πανδρεύονται σήμερον γιὰ νὰ ἔχουν τὸ αὐτοκίνητο ποὺ ἐπιθύμησαν καὶ ποὺ τὸ ἔχει ὁ νέος, ἢ ἐκεῖνος γιὰ νὰ γίνῃ ἰδιοκτῆτης κάποιας πολυκατοικίας; Ποτὲ ἄλλοτε τὸ χρῆμα δὲν εἶχε παίξει καταστρεπτικώτερον ρόλο στὰ συνοικέσια ἀπὸ τὴν σύγχρονη ἐποχὴ. Εἶναι ἀλήθεια πὼς οἱ συνθήκες τῆς ζωῆς εἶναι πολὺ δύσκολες καὶ ἀντιμετωπίζονται τόσες δυσχέρειες ὥστε τὸ χρῆμα παίξει μεγάλο ρόλο στὴν εὐτυχία.

Ἡ γῆ δὲν ἀνήκει πλέον εἰς ὅλους, ἀνήκει εἰς ἐκεῖνον ποὺ μπορεῖ νὰ ἐπιδειχθῇ, νὰ θαμβώσῃ. Τὸ χρῆμα εἶναι μιᾶ θεότης πρὸ τῆς ὁποίας ὑποκλινόμεθα διότι ἀπὸ αὐτὸ ἐξαρτῶνται τὰ πάντα. Οἱ ἴδιοι οἱ γονεῖς παρακινοῦν τὰ παιδιὰ τους νὰ τὸ ἐπιδιώκουν στοὺς γάμους των καὶ γίνονται αἰτίοι τῆς δυστυχίας των. Καὶ ἂν οἱ γονεῖς τῆς κόρης εἶναι αἰτίοι τί πρέπει νὰ πῶ γιὰ τοὺς γονεῖς τοῦ νέου;

Διὰ νὰ θαμβώσῃ καὶ νὰ σβύσῃ ἡ μεγάλῃ λάμψι τῶν ὀνείρων του, σιγανὰ σιγανὰ ἀπὸ τὸ βάθος τῆς πραγματικότητος παρουσιάζεται ἓνας πατέρας,

μιά μητέρα, μια μεγάλη αδελφή, ή κάποιος άλλος συγγενής, και έν όνόματι τής λογικής αρχίζουν να του υποδεικνύουν τήν λανθασμένην δήτην κατεύθυν-σιν τών αισθημάτων του.

Προσπαθοῦν να τόν πείσουν πώς ό έρωας δέν ζή πολύ, πώς περνά γρήγορα και πώς μόνον οι φροντίδες και τὰ βάσανα απομένουν.

Επικαλοῦνται διαφορών ειδών θεωρίες και παρουσιάζουν τόν γάμον κυριολεκτικώς ως μία δυστυχία δίχως τόν δυνατὸν σύμμαχον πού κατορθώνει τὰ πάντα : τὸ χρήμα.

Κοροϊδεύουν τὰ όνειρά του, εγγίζουν τήν πιό λεπτή χορδή τής περηφάνειας, και παρουσιάζουν ένα ταμπλό όλων τών ανυπέροβλητων δυσχερειών του βίου άνευ χρήματος.

Οὔτω, λίγο κατ' όλίγο κατορθώνουν να θριαμβεύσουν επί τής γνώμης του. Και άν τους ρωτήσουμε, με τί δικαίωμα έτόλμησαν να παρεκτρέψουν μια τύχη, θα άπαντήσουν : « για τὸ καλὸ του γιου, ή του αδελφου ».

Είναι ή πατρική και μητρική αγάπη βέβαια πού συμβουλεύει, αλλά είναι όλίγον και ό ανθρώπιнос έγωισμός ό όποιος του ψιθυρίζει σιγανά να τείνη προς ό,τι ίσως δέν κατώρθωσαν αυτοί να

φθάσουν. Χρήμα, δόξα, Ικανοποίησι, ό γιός τους πρέπει να τάχη όλα αυτά.

Στην ώθησιν αυτήν οι γονεΐς κάμουν μεγάλο λάθος.

Και ό νέος τι στάσι κρατεί εμπρός σ'αυτό τὸ μεγάλο ένδιαφέρον με τὸ όποιον περιβάλλεται :

Κάποτε μένει σταθερός στις αποφάσεις του και τίποτε δέν τόν κάμνει να αλλάξει κατεύθυνσι, δέν έπηρεάζεται απ' όσα του λέγουν και εξακολουθει να βαδίζει με βήμα σταθερό προς τόν σκοπό του.

Πόσοι όμως δέν έχουν τήν δύναμιν να άντισταθοῦν εις αυτούς πού όρθώνονται κατά τής ανθρωπίνης αδυναμίας ; Πόσοι, βαρεμένοι, κουρασμένοι από τις καθημερινές συζητήσεις, άνίκανοι να εξακολουθήσουν τόν πόλεμο αναγκάζονται να υποκύβουν, ώσαν ή γενναία πνοή του ένθουσιασμού πού τους είχε ένα διάστημα σηκώσει ύψηλά, να μην είναι πλέον εις θέσιν να τους συγκρατήση περισσότερο στο μετέωρον τής πτήσεός των, και με κάποια βραδύτητα ξαναπέφτουν στο κοινὸ τής γής, και πανδρεύονται δίχως έρωτα μια νέα, ή όποία δέν θα τους χαρίση εὐτυχία αλλά θα τους χαρίση χρήμα.

Λίγοι, πολὺ λίγοι είναι οι γονεΐς εκείνοι πού θα πουν στο παιδί τους :

Σὲ ἐφοδιάσαμε μὲ ὅλα τὰ ἐφόδια τῆς ζωῆς γιὰ νὰ μπορέσης ἐργαζόμενος νὰ ἀσφαλίσης τὰ πρὸς τὸ ζῆν τῆς συντρόφου σου, τὴν ὁποίαν θὰ ἐκλέξῃ ἡ καρδιά σου, θὰ εἶναι ἡ μητέρα τῶν παιδιῶν σου ἀπὸ τὴν ὁποίαν νὰ μὴ καταδεχθῆς ποτὲ νὰ ἔχῃς καμμίαν ὀλέκην ἀπαιτήσιν.

Τουναντίον οἱ γονεῖς ἔχουν τὸ δίπλωμα τοῦ γιοῦ των ὡς τὸ μεγαλύτερο ἀτοῦ δυνάμει τοῦ ὁποίου θὰ ἀπαιτήσουν ἄφθονη προΐκα καὶ κάποτε διόλου εὐτυχία.

Συνήθως οἱ νέοι, οἱ γεμάτοι ἀναξιοτήτα καὶ ὀκνηρία, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐκέρδισαν οὔτε μιὰ δεκάρα εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν τὶς μεγαλύτερες ἀπαιτήσεις.

Νέες, ἂν θέλετε νὰ εἰσθε εὐτυχεῖς στὸν γάμο σας μὴν ἐπιδιώκετε τὸν πλούσιον, τὸν ὄραϊον, τὸν Δὸν Ζουὰν ποὺ σὰς ἐλκύει, αὐτὸν ποὺ κατασπαταλᾷ τὴν περιουσία ποὺ βρῆκε ἀπὸ τοὺς γονεῖς. Μὴν τρέχετε γύρω ἀπὸ τὸ φῶς τῆς λάμπας ὅπως ἡ μικρὴ πεταλουνδίτσα, ὑπάρχει φόβος νὰ καοῦν τὰ φτερά σας.

Μὴν ἐλκύεσθε ἀπὸ τὸν τρόπο ποὺ φέρετε ἀπὸ τὰ ἀκριβοπληρωμένα φορέματα τοῦ νέου, ἀπὸ τὶς φράσεις τὶς ὁποῖες ἔχει ἀποστηθίσει καὶ τὶς ἐπαναλαμβάνει στὴν κάθε μιὰ ἀπὸ σὰς.

Μὴν παρασύρεστε ἀπὸ τίποτε τὸ ἔξωτερικόν.

Ζητήστε ἐνδόμυχες χάρες, ψυχικὴ λεπτότητα, βαθειὰ αἰσθήματα, γενναῖο χαρακτήρα, ἀνωτερότητα, ἐνεργητικότητα, συναίσθησιν τοῦ καθήκοντος. Αὐτὰ ὅλα θὰ σὰς ἐξασφαλίσουν τὴν εὐτυχία στὸν γάμο. Τὰ ἄλλα εἶναι σαπουνόφουσκες, μὴ πρὸς Θεοῦ κτίσετε τὴν φωλιὰ σας ἐπάνω σ' αὐτήν, θὰ σπάσῃ γρήγορα καὶ θὰ καταρρεύσῃ μαζί μ' αὐτήν καὶ ὄλη σας ἡ οἰκοδομή.

Καὶ σεῖς νέοι, μὴ τρέχετε γύρω ἀπὸ ἓνα μεγάλο ὄνομα, ἀπὸ μιὰ περιουσία δίχως νὰ ἐξετάσετε τί ὑποκρύπτει αὐτή. Διότι πολλάκις πίσω ἀπ' ὅλα αὐτὰ ποὺ σὰς θαμβώνουν, κρύπτεται ἴσως ἡ μεγαλειτέρα ἀπογοήτευσις.

Ὅπως καὶ τὸ κορίτσι τοῦ ἐργοστασίου κάτω ἀπὸ τὴν φτωχικὴ μπροστέλλα τῆς ἐργασίας του μπορεῖ νὰ κρύβῃ σιγὰ τὸν μεγαλύτερον ψυχικὸ θησαυρό.

Μὴν ἐπιδιώκετε τὴν περιουσία νομίζοντας ὅτι ἐκεῖ βρίσκεται τὸ ἀνώτατον ὄριον τῆς εὐτυχίας. Ἡ περιουσία αὐτὴ ποὺ σὰς θαμβώνει πρὶν τὴν οἰκειοποιηθῆτε, ὅταν γίνῃ δική σας, τότε ἀφήνει νὰ φανοῦν ὄλες τῆς οἱ ἀσχήμιες.

Δὲν ἔχει πλέον τὴν ἀξίαν ποὺ τὴν ἔδιδαν οἱ ἐλπίδες σας, ἀλλὰ ἔχει μόνον αὐτὴν ποὺ τὴν δίδει

ἡ σύγκρισις. Καὶ ὅσο θὰ προχωρήτε στὴ ζωὴ, οἱ ἀνάγκες οἱ ὁποῖες θὰ αὐξάνουν ἀναλογικῶς θὰ σᾶς ἀφήνουν πιο πτωχὸ ἀπὸ τὸν καιρὸ πὸν ἤσασταν πρὶν πλουτήσετε.

Ὅσο ὑψηλὰ ἀνεβαίνετε τόσο τὸ ἀνέβασμα θαμπώνει τὰ μάτια σας, τὰ ζαλίζει καὶ ἡ κορυφὴ ὅσο ἀνεβαίνετε τόσο γίνεται ἀπρόσιτη. Καὶ τότε ἀντιλαμβάνεσθε τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου.

Μάθετε νὰ ἱκανοποιηθεῖτε μὲ μιὰ τίμια εὐτυχία καμωμένη ἀπὸ ἀγάπη, εὐκρίνεια, ἐργασία, παίησι.

Καλλιιεργήστε μιὰ τέτοια οἰκογένεια. Ἡ ἐργασία εἶναι ὀλίγον ἐπίπονος ἀλλὰ ἡ εὐτυχία ἐξασφαλισμένη. Γιὰ κάθε νέον ἀσχέτως τάξεως, μορφωμένον καὶ μὴ, πλούσιο ἢ πτωχό, ὑπάρχει ἓνα κορίτσι κατάλληλο νὰ τὸν κάμῃ εὐτυχῆ, νὰ ἀποτελέσῃ τὸν ἰδανικὸ σύντροφό του, νὰ τοῦ χαρίσῃ μιὰ οἰκογενειακὴ ἀτμόσφαιρα γαλήνης, ἡρεμίας, ἀρκεῖ αὐτὸς νὰ ξεύρῃ πὸν πρέπει νὰ τὴν ἀναζητήσῃ ἀναλόγως τῶν ἀπαιτήσεων του. Καὶ θὰ τὴν εὕρῃ ἂν παραμελήσῃ κάθε ὄλικὸ συμφέρον πὸν δημιουργεῖ δυστυχισμένα καὶ διηρημένα ἀνδρόγυνα.

Ἐμπρὸς λοιπὸν ζητήστε τὴν ἀνάλογο σύντροφο τῆς ζωῆς σας, αὐτὴν πὸν θὰ ξεύρῃ νὰ δημιουργήσῃ

τὴν χριστιανικὴ οἰκογένεια, αὐτὴν πὸν θὰ σᾶς δώσῃ παιδιὰ, δυνατοὺς πολίτας καὶ ἰδανικὲς συζύγους. Τέτοιες οἰκογένειες, οἱ ὁποῖες νὰ στηρίζωνται σὲ γερά ἠθικὰ θεμέλια χρειάζεται ἡ σημερινὴ πατρις μας.

Ζητεῖ πατέρες καὶ μητέρες πραγματικῶς Ἑλληνοπρεπεῖς, καὶ αὐτὸ τὸ περιμένει ἡ ταλαίπωρη δοκιμασμένη πατρις μας ἀπὸ σᾶς, νέοι καὶ νέες, ἐλπίδα τοῦ μέλλοντος.

Τελείωσα ὅ,τι εἶχα νὰ σᾶς πῶ. Γιὰ ἱκανοποιήσει μὲν δὲν ζητῶ βεβαίως χειροκροτήματα τὰ ὁποῖα ἐπακολουθοῦν συνήθως κάθε διάλεξι, ζητῶ ἀπὸ σᾶς ὅπως τὰ λόγια μου αὐτὰ ἔχουν κάποια ἀπήχησι στὴν ψυχὴ σας καὶ συντελέσουν εἰς τὴν ἠθικὴν ἀνύψωσιν τῆς νεολαίας.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

 SISMANOGLIO
MEGARO

SISMINOGLU
MECANIK

FAZILET, Basımevi - Galata